

Организация и резултати на статистиката за причинитѣ на умиранията

Organisation et résultats de la statistique des causes de décès

1. Уводъ. — Развитието и благоденствието на единъ народъ зависятъ преди всичко отъ неговото здравословно състояние. Колкото това състояние е по-добро, толкова материалнитѣ и духовни придобивки сж по-голѣми, и обратно. Създаването и подържането на доброто здравословно състояние е сжществена грижа, както за държавника, така и за общественика. Ала постигането на тая цель изисква редица мѣроприятия, между другото и отъ законодателенъ характеръ. Лесно е да се разбере, че, за да могатъ да се взематъ рационални и съответни мѣрки, потрѣбно е предварително да се изучатъ даденитѣ конкретни условия и обстоятелства, които обусловятъ сжществуващото и отъ които зависи желаното добро здравословно състояние. Такова изучване може да се постигне само чрезъ прилагането на статистичнитѣ методи за изследване. Така трѣбва да се обясни, защо много отъ европейскитѣ държави вмѣниха въ дългъ на официалната статистика и създаването на статистика за причинитѣ на умиранията. Последната се добира до масови наблюдения изъ областта на народното здраве; тя ни дава възможность да правимъ изводи досежно характера и разпространимостта на болеститѣ, които подкопаватъ здравето на дадено население.

Регистрацията на смъртнитѣ случаи, съ означение на тѣхнитѣ причини, е единъ отъ факторитѣ за санитарния напредѣкъ на дадена страна. Събранитѣ и надлежно разработени сведения сж единствената основа, върху която могатъ да се предприематъ рационални мѣрки за подобрене санитарното състояние на населението. Успоредно съ това, добре разработената нозологична статистика открива ново поле за работа на демографа. Установенитѣ въ статистиката правилномѣрности относно естественото движение на населението придобиватъ отъ това нови допълнителни елементи. Демографътъ не се задоволява вече да установява общитѣ причини, които обусловятъ смъртността у дадено население, раздѣлено по полъ, възраст, семейно и социално по-

ложение. Чрезъ даннитѣ, получени отъ статистиката за причинитѣ на умиранията, той се домогва да установи съотношения на нови фактори, които засѣгатъ животоспособността на отдѣлния човѣкъ и на общезитието. Разбира се, че за това е потрѣбно да се събератъ точни, вѣрни и изчерпателни данни за причинитѣ на умиранията, а това е възможно само тамъ, дето населението прибѣгва до лѣкарска помощъ, дето има достатъчно лѣкари за непосредствено наблюдение и установяване истинската причина на смъртта и дето това наблюдение се извършва научно и методично. Практиката, усвоена отъ нѣкои държави, да се регистрира причината на смъртта изчерпателно, за всички случаи, въ актоветѣ по гражданското състояние, до сега не е дала добри резултати, въпрѣки предписанието на закона. Мжчнотията се крие въ обстоятелството, че причината на смъртта може да се установи правилно *само отъ лѣкарь*. Затова именно и статистика за причинитѣ на умиранията, даннитѣ на която се събиратъ само отъ регистритѣ по гражданско състояние, нѣма почти никаква стойность. Само лѣкарътъ може най-правилно да посочи болестта, отъ която е починало дадено лице, било като го е лѣкувалъ, било отъ сведения, събрани отъ близкитѣ, или при аутопсия на трупа.

2. Организация на статистиката. — Давайки си точна смѣтка за този единствено рационаленъ начинъ за установяване причинитѣ на смъртта, още първиятъ Международенъ статистически конгресъ въ Брюкселъ, презъ 1853 г., е решилъ: всѣка държава да организира регистрирането на смъртнитѣ случаи така, че сведенията за причинитѣ на смъртта да се даватъ отъ лѣкарь. Въ втората сесия, презъ 1855 год., въ Парижъ, сжщиятъ конгресъ допълва и конкретизира взетото по-рано решение въ смисълъ:

1) всѣка държава да иска отъ практикуващия лѣкарь сведения за причинитѣ на смъртта за починалитѣ болни, които е лѣкувалъ;